

være ophævet. Men Sen har ikke Udseende af blot at ville høre denne særlige Anordning, men af i Almindelighed at ville hjemle de sammesteds udtalte Friheder. Den behøvedes desuden aldeles ikke i bemeldte Henseende, da Placaten udtrykkelig er nævnt i § 71 blandt de Lovbestemmelser, som ved den paatankte Lov skulde sættes ud af Kraft. Ikke at tale om, at det i sig vist er lidet vigtigt at faae bemeldte Placat ophævet; den er neppe til synderlig Nytte, men vel endnu mindre til Skade. Forsaavidt Sen dertil fører Bestemmelser om, hvorledes der skal forholdes, naar intet om Lyendets Løn o. s. v. er vedtaget, saa ville uden Tvivl Tilfælde af dette Slags saavel som og de, hvori det ikke kan oplyses, hvad der er vedtaget, finde deels den samme deels endog en henstigtsmæssigere Afgjørelse, naar det overlades til Retten eller den Myndighed, som ellers vilde faae Indflydelse paa Lyendesager, derved at anvende almindeligt erkjendte Grundsætninger. Navnlig er det neppe aldeles rigtigt, at Lønnen under foransførte Forudsætning skal være den, som er almindelig for Lyende i lignende Stilling paa den Tid og det Sted, hvor Contracten er indgaaet; thi, dersom til Exempel Nogen paa Landet, endog i en af de fjernere Provindsfer, har fæstet et Lyende til at tjene ham i Kjøbenhavn, burde Lønnen vistnok bestemmes efter de kjøbenhavnske Forhold. Om stændighederne kunne iøvrigt og være af den Bestaffenhed, at der er en velgrundet Formodning om, at Lyendet ingen Løn skal have. Hvad det Bederlag angaar, som Lyendet skal have udenfor det, der kaldes Løn, fornemmelig Kost, Logis m. v., saa kan der, uagtet disse Fordele udtrykkelig ere betingede, opstaae Spørgsmaal om deres Forsvarlighed, der aldeles maa afgjøres efter samme Regler som de, der fremkomme, naar Intet er vedtaget. Forsaavidt Sens Slutning overlader Bestemmelsen af det et Lyende i Mangel af udtrykkelig Aftale tilkommende Bederlag til Politivrigheden, saa vil vistnok en saadan Afgjørelsesmaade i mange Tilfælde føre til et rigtigere Udfald end Afgjørelsen ved Domstolene. Dette vilde jeg i Særdeleshed finde anvendeligt paa Spørgsmaal om Forsvarligheden af Kost, Logis m. v., der opstaae, medens Tjenesteforholdet finder Sted, men, som

jeg i det Følgende nærmere skal forklare, antager jeg dog, at der gives en anden nok saa sikker, i mange Tilfælde bekvemmere og i al Fald den offentlige Mening mere fyldestgjørende Maade at jævne slige Sager paa end ved Politivrighedens Resolution. Hvad Spørgsmaalet om Løn angaar, der oftest opstaaer ved Lyendeforholdets Tilsendbringelse, finder jeg ingen tilstrækkelig Grund til at overgive samme til Vrighedens Afgjørelse. En Sag af det Slags kunde stundom angaae en ikke ganske ringe Sum; i Særdeleshed vilde det kunne være Tilfældet, hvis nærværende Lov og skulde anvendes udenfor de simple Lyendes forhold.

§ 9 er af særdeles Vigtighed, forsaavidt den gaaer ud paa at ophæve den Forpligtelse til at tage Tjeneste paa idetmindste et halvt Aar, som hidtil endnu bestaaer i mange Tilfælde, navnlig hvad det qvindelige Lyende angaar, idetmindste paa Landet. Der er vistnok noget Uhyggeligt i de betydelige Indskrænkninger, som Lovene i foransførte Henseende have lagt paa Almueklassen, hvilke desuden vanffeligt kunne nøiagtigt overholdes. Selv for Huusbønderne kunde det ved mange Leiligheder være til Gavn, at de kunne faae Tjenestefolk for den Tid, hvori de have dem Behov, uden at være nødsagede til at holde dem til Tider, hvori de intet synderligt Brug have for dem, hvilket og paa adskillige Steder har givet Anledning til den Sædvane at antage dem paa fortere Tid end den lovbestemte, mod for denne Tid at give en forholdsmæssig højere Løn. I Hertugdømmerne og i flere andre Lande finde heller ikke slige Indskrænkninger Sted, hvorimod de dog, og det i større Strengheid end her, ere i Kraft i Norge, og, saavidt jeg veed, ogsaa i Sverrig. Men, dersom en Lov, der havede slige Indskrænkninger, skulde have til Følge, at korte Tjenestetider bleve sædvanlige, saa vilde det dog uden Tvivl have meget beklagelige Virkninger. Naar det i Motiverne yttres, at Algerbruget, til hvis Lær Indskrænkningen antages fornemmelig at sigte, nu paa Grund af den tiltagne Folkemængde ikke længere er interesseret i dens Vedligeholdelse, da er Folkeformerelsen neppe gaaet frem i et større Forhold end det saavel extensiv som inten-